

Інформаційно-аналітична довідка щодо соціально-економічного розвитку регіону

1. Аналіз реального сектору економіки.

1.1. Промисловість.

На підконтрольній українській владі території залишилась незначна частка таких галузей як вугільна промисловість, виробництво будівельних матеріалів, харчова та легка промисловість. За даними Держстату України кількість активних промислових підприємств станом на 01.11.2017 року склала 512, з них: добувної – 43, переробної – 393.

Основні підприємства зосереджені у містах Северодонецьк, Рубіжне, Лисичанськ, Кременна, питома вага яких в загальному обсязі реалізованої промислової продукції області майже 50,0 %.

Середньооблікова кількість працюючих у промисловому комплексі у лютому 2018 року склала 35,2 тис. осіб, зменшення до попереднього місяця – 0,6 %.

Заробітна плата штатних працівників в середньому за лютий 2018 року склала 6748,5 грн, що на 1,5 % більше від попереднього місяця та на 1,6 % більше від середнього рівня по регіону.

Обсяг реалізованої промислової продукції за січень-лютий 2018 року склав 4,8 млрд грн, що становить 1,2 % від загальнодержавного.

Індекс промислової продукції у січні-лютому 2018 року порівняно з січнем-лютим 2017 року становив 50,0 % (січень-лютий 2017 до січня-лютого 2016 року – 100,0 %).

Значне зменшення індексу промислової продукції відбулося через зниження обсягів виробництва у 2-х основних галузях економіки: **«Виробництво коксу та продуктів нафтоперероблення»** та **«Металургійне виробництво, виробництво готових металевих виробів»**.

Базовими підприємствами вищевказаних галузей є ПрАТ «ЛИНІК» та ПАТ «Алчевський металургійний комбінат», до складу якого входить «Алчевський коксохімічний завод».

ПрАТ «ЛИНІК» повністю припинило виробничу діяльність з 2012 року. Продукція підприємства є неконкурентоспроможною через імпорт до України нафтопродуктів із Болгарії, Румунії, Білорусі. Разом з тим, підприємство підготовлено до запуску виробництва поліпропілену (проведено ремонт технічного обладнання, апаратів, трубопроводів, тощо). Запуск виробництва поліпропілену відбудеться після встановлення сталого енергозабезпечення в області.

Внаслідок тимчасового припинення переміщення вантажів через лінію зіткнення, що унеможливорює отримувати сировину та реалізовувати готову продукцію, з березня 2017 року зупинив виробничу діяльність ПАТ «Алчевський металургійний комбінат».

Питома вага вищевказаних галузей знизилась у 2017 році до 1,1 % (7,9 % – 2016 рік) та 8,8 % (29,2 % – 2016 рік) відповідно.

У лютому 2018 року до облдержадміністрації надійшло повідомлення від Корпорації «ІСД» про втрату фактичного контролю над їх головними активами, які знаходяться на окупованій території Луганської області: «Алчевський металургійний комбінат», «Алчевський коксохімічний завод», «Екоенергія».

Практично все виробництво **хімічних речовин і хімічної продукції** зосереджено на території, підконтрольній українській владі. Основними підприємствами є: ПрАТ «Северодонецьке об'єднання «Азот», ТОВ «Рубіжанський трубний завод», ТОВ «НВО «Склопластик», ТОВ НВП «Зоря».

У січні-лютому 2018 року підприємствами галузі вироблено товарної продукції:

- ТОВ НВП «Зоря» – 164,9 млн грн (156,7 %). У натуральному виразі вироблено тротилу 1328 тонн (126,2 %), грамонітів – 375 тонн (99,0 %), амонітів – 260 тонн (142,9 %), смоли карбамідно-фармальдегідної – 1851 тонна (138,9 %);

- ТОВ «НВО «Северодонецький Склопластик» – 20,4 млн грн (у 2,2 р. б.);

- ВКФ ТОВ «ТАНА» вироблено товарної продукції на суму 7,0 млн грн (149,0 %);

- ТОВ НВФ «Мікрохім» – 36,7 млн грн (86,6 %).

ПАТ «Рідкісні гази» реалізовано продукції на 0,25 млн грн. За 2 місяці 2018 року підприємством вироблено кисню – 8856 куб. м (у січні-лютому 2017 року – 5160 куб. м), ксенону – 31 куб. м (50,1 % до січня-лютого 2017 року).

ТОВ «Рубіжанський трубний завод» – 1,6 млн грн (197,0 % до аналогічного періоду 2017 року).

За рахунок переробки давальницької сировини на ПрАТ «Северодонецьке об'єднання Азот» у січні-лютому 2018 року вироблено товарної продукції у діючих цінах на суму 201,3 млн грн (у січні-лютому 2017 році – 426,5 млн грн). Виготовлено 46,7 тис. тонн селітри аміачної (у січні-лютому 2017 року – 83,6 тис. тонн), аміаку водного – 32 тонни (у січні-лютому 2017 року не вироблявся).

Обсяг реалізованої продукції за січень-лютий 2018 року склав 533,7 млн грн.

Частка в структурі реалізації промислової продукції області – 11,0 %.

Основні підприємства галузі **машинобудування**, що працюють на території підконтрольній українській владі: ТДВ «Попаснянський вагоноремонтний завод», ПрАТ «СНВО «Імпульс», ТОВ НВП «Мікротерм», ТДВ «Северодонецький завод хімічного нестандартизованого обладнання».

ПрАТ «СНВО «Імпульс» – унікальне високотехнологічне підприємство, яке спеціалізується на виробництві високонадійних засобів і систем автоматизації для особливо складних і відповідальних об'єктів (атомні енергоблоки, управління рухом на залізницях). У січні-лютому 2018 року ПрАТ «СНВО «Імпульс» вироблено товарної продукції на суму 899,4 млн грн

(186,2 % до січня-лютого 2017 року), ТОВ НВП «Мікротерм» – на 1,9 млн грн (що у 2,2 р. б. ніж за аналогічний період минулого року).

На ТДВ «Попаснянський вагоноремонтний завод» у січні-лютому поточного року виготовлено 325 нових та відремонтовано 98 піввагонів на суму 355,5 млн грн.

Обсяг реалізованої продукції за січень-лютий 2018 року склав 1223,0 млн грн.

Частка в структурі реалізації промислової продукції області – 25,2 %.

На території підконтрольній українській владі в галузі **текстильне виробництво, виробництво одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів** працюють лише ТОВ ВТФ «Шарм» м. Лисичанськ, ФОП Смалій м. Рубіжне, ТОВ «Рубіжанська панчішна мануфактура», ТОВ «Старобільська швейна фабрика» та інші малі підприємства, які мають незначний вплив на обсяги виробництва.

За підсумками роботи у січні-лютому 2018 року до січня-лютого 2017 року темп росту промислової продукції підприємств галузі складає:

- ТОВ ВТФ «Шарм» м. Лисичанськ – 107,4 % (2,9 тис. швейних виробів);
- ФОП Смалій м. Рубіжне – 66,1 % (32,5 тис. пар панчішно-шкарпеткових виробів).

Обсяг реалізованої продукції за січень-лютий 2018 року склав 15,3 млн грн.

Частка в структурі реалізації промислової продукції області – 0,3 %.

Основне підприємство в галузі **виготовлення виробів з деревини, виробництво паперу та поліграфічна діяльність**, яке виробляє 95,0 % обсягів товарної продукції – ПАТ «Рубіжанський картонно-тарний комбінат».

Протягом січня-лютого 2018 року вироблено товарної продукції на суму 724,2 млн грн. (149,0 % до січня-лютого 2017 року). У натуральному виразі вироблено картону та паперу – 36,2 тис. тонн (108,4 %), гофротари – 22,5 млн м² (135,5 %).

Обсяг реалізованої продукції за січень-лютий 2018 року склав 724,2 млн грн.

Частка в структурі реалізації промислового виробництва – 14,9 %.

Добувна промисловість

На території підконтрольній українській владі працюють лише 4 шахти ПАТ «Лисичанськвугілля» та 4 шахти ДП «Первомайськвугілля».

У січні-лютому 2018 року видобуто 100,4 тис. тонн вугілля, що на 52,8 % більше ніж у січні-лютому 2017 року, у тому числі:

- ПАТ «Лисичанськвугілля» – 56,0 тис. тонн (у 2,2 р.б.);
- ДП «Первомайськвугілля» – 44,4 тис. тонн (109,9 %).

Станом на 01.03.2018 на складах вугледобувних підприємств знаходиться 14,2 тис. тонн рядового вугілля, в тому числі:

- ДП «Первомайськвугілля» – 6,6 тис. тонн;
- ПАТ «Лисичанськвугілля» – 7,6 тис. тонн.

У січні-лютому 2018 року вугледобувними підприємствами реалізовано 53,2 тис. тонн вугільної продукції, що становить 91,6 % до січня-лютого 2017 року.

Обсяг реалізованої продукції за січень-лютий 2018 року склав 300,7 млн грн.

Частка в структурі реалізації промислової продукції області – 6,2 %.

Електроенергетичну галузь економіки області представляють:

- енергогенеруючі підприємства – ВП «Луганська ТЕС» ТОВ «ДТЕК Східенерго», ДП «Севєродонецька ТЕЦ», блок-станції підприємств (ПАТ «Рубіжанський картонно-тарний комбінат», ТОВ «Науково-виробниче підприємство «Зоря», які виробляють електроенергію для власних потреб);

- енергопостачальні підприємства – ТОВ «Луганське енергетичне об'єднання» та Луганська філія ДП «Регіональні електричні мережі».

Свою діяльність підприємства галузі здійснюють у рамках Оптового ринку електроенергії України.

Через знаходження ВП «Луганська ТЕС» ТОВ «ДТЕК Східенерго» в зоні бойових дій пошкоджено значну кількість ліній електромереж (на балансі підприємства 20 повітряних ліній, з них 8 – 110 кВ та 12 – 220 кВ. В робочому стані 12 ліній: 7 ліній – 220 кВ та 5 ліній – 110 кВ. На теперішній час у роботі одна лінія 220 кВ і 5 ліній 110 кВ. На станції 6 енергоблоків, 2 з яких знаходяться в роботі з видачею навантаження 300 МВт/добу.

За січень-лютий 2018 року генеруючими потужностями області вироблено 473,3 млн кВт·год. електроенергії, що складає 70,4 % до січня-лютого 2017 року (676,3 млн кВт·год.).

У січні-лютому 2018 року з ДП «Енергоринок» одержано електроенергії (брутто) 335,7 млн кВт·год, це 108,7 % до січня-лютого 2017 року (308,6 млн кВт·год.).

Сумарний обсяг спожитої електроенергії 192,6 млн кВт·год на суму 360,7 млн грн, сплачено 220,3 млн грн, рівень розрахунків – 61,1 %.

Споживачами ТОВ «Луганське енергетичне об'єднання» за січень-лютий 2018 року спожито електроенергії 161,8 млн кВт·год на суму 298,8 млн грн, сплачено 219,4 млн грн, рівень розрахунків – 73,4 % (за січень-лютий 2017 року – 97,8 %), в т.ч:

– промисловість – нараховано 61,3 млн грн, сплачено 72,7 млн грн, рівень розрахунків – 118,9 %;

– підприємства житлово-комунального господарства – нараховано 56,2 млн грн, сплачено 12,9 млн грн – 22,9 %;

– сільгоспспоживачи – нараховано 4,1 млн грн, сплачено 2,2 млн грн, рівень розрахунків 52,1 %;

– підприємства та організації державного бюджету – нараховано 10,8 млн грн, сплачено 4,7 млн грн – 43,7 %;

– підприємства та організації місцевого бюджету – нараховано 20,6 млн грн, сплачено 16,5 млн грн – 80,2 %;

– населення (без урахування пільг) – нараховано 108,3 млн грн, сплачено 79,1 млн грн – 73,1 %;

– інші споживачі – нараховано 37,7 млн грн, сплачено 31,3 млн грн – 83,1 %.

Заборгованість споживачів за спожиту електроенергію перед ТОВ «ЛЕО» станом на 01.03.2018 року – 775,1 млн грн.

Луганською філією ДП «Регіональні електричні мережі» за січень-лютий 2018 року підприємствам вугільної промисловості регіону та іншим споживачам відпущено електроенергії 30,8 млн кВт·год на суму 61,9 млн грн, сплачено 0,9 млн грн, рівень розрахунків – 1,4 %.

Газова промисловість

ПАТ «Луганськгаз» здійснює діяльність з постачання та транспортування природного газу розподільними трубопроводами в межах області.

Компанія забезпечує закупівлю й поставку газу населенню, бюджетним установам, промисловим споживачам, громадським організаціям, експлуатацію розподільних газових мереж області, виконує роботи з газифікації об'єктів і населених пунктів регіону.

Протягом січня-лютого 2018 року видобуто на газоконденсатних родовищах області 32,1 млн м³ природного газу.

В області загалом у січні-лютому 2018 року спожито 191,5 млн м³ природного газу (з урахуванням транспортування по прямим трубам – 24,8 млн м³). Промисловим комплексом області спожито природного газу 52,7 млн м³.

Станом на 01.03.2018, за інформацією ПАТ «Луганськгаз», рівень розрахунків споживачів за спожитий природний газ з початку 2018 року складає 118,0 % (нараховано 596,0 млн грн, сплачено 706,1 млн грн), в тому числі:

- населення розрахувалося на 120,0 % (нараховано 580,3 млн грн, сплачено 695,4 млн грн);
- бюджетні установи – 75,0 % (нараховано 12,4 млн грн, сплачено 9,3 млн грн);
- промислові підприємства – 40,1 % (нараховано 3,1 млн грн, сплачено 1,3 млн грн, з урахуванням боргів минулих років).

Станом на 21.03.2018, за інформацією НАК «Нафтогаз України», теплопостачальні підприємства області розрахувалися за поставлений природний газ на 5,6 % (спожито 53,8 млн м³, нараховано 366,2 млн грн, сплачено 20,5 млн грн).

Зменшення обсягів виробництва та реалізації промислової продукції відбулося із наступних причин:

- відсутність бюджетного фінансування вугледобувних підприємств;
- низька ціна на вугільну продукцію державних вугледобувних підприємств;
- ізолюваністю регіону від Об'єднаної енергетичної системи України;
- неконкурентоспроможність продукції через непомірно високу ціну на газ, який використовується у якості сировини, та відсутність дієвих

антидемпінгових заходів на ввезення дешевих замінників, понад 80 % яких ввозиться до України з території Російської Федерації;

– виникнення енергетичних та логістичних проблем, втрату ринків збуту, розрив коопераційних зв'язків з відповідними контрагентами.

Зменшення індексу промислового виробництва відбулося через повну зупинку ПрАТ «Севєродонецьке об'єднання «Азот», ПрАТ «ЛИНІК» та ПАТ «Алчевський металургійний комбінат».

ПАТ «Алчевський металургійний комбінат» знаходиться на тимчасово окупованій території, але перереєстровано на території, підконтрольній українській владі. Внаслідок тимчасового припинення переміщення вантажів через лінію зіткнення та, як наслідок, неможливості отримати сировину і реалізувати готову продукцію, підприємство призупинило виробничу діяльність.

Корпорація «ІСД» офіційно повідомили про втрату фактичного контролю над їх головними активами, які знаходяться на окупованій території Луганської області: «Алчевський металургійний комбінат», «Алчевський коксохімічний завод», «Екоенергія». Ці підприємства з березня 2017 потрапили під так зване «зовнішнє управління» «ЛНР».

ПрАТ «ЛИНІК» повністю припинило виробничу діяльність з березня 2012 року, продукція підприємства є неконкурентоспроможною через імпорт нафтопродуктів з Болгарії, Румунії, Білорусі. На цей час ПрАТ «ЛИНІК» підготовлено до запуску виробництва поліпропілену (проведено ремонт технічного обладнання, апаратів, трубопроводів, тощо), для чого потрібне стабільне енергопостачання.

ПрАТ «Севєродонецьке об'єднання «Азот», одне з основних підприємств хімічної галузі області, працює не ритмічно та надає послуги тільки з переробки давальницької сировини.

У 2018 році продовжено роботу щодо сприяння сталому розвитку промислового комплексу регіону.

Для встановлення надійного електропостачання та відновлення сталої роботи вищезазначених провідних підприємств регіону продовжено координацію робіт щодо будівництва підстанції ПС 500 кВ «Кремінська» із заходами ПЛ 500 кВ «Донбаська-Донська» та ПЛ 220 кВ «Кремінська-Ювілейна»:

08.02.2018 проведено нараду з обговорення питань та координації дій генерального підрядника (ТОВ «КЕБК») з органами місцевої влади при будівництві підстанції, підготовлено та направлено листи до Державного агентства лісових ресурсів України та Луганського обласного управління лісового та мисливського господарства.

З метою покращання виробничо-господарської діяльності промислових підприємств регіону:

- проведено нараду під головуванням заступника голови облдержадміністрації з питання налагодження сталого електрозабезпечення ПП «Хімпостачальник» для стабільної роботи підприємства;

- підготовлено та направлено лист від 09.02.2018 № 6/8-827 до першого віце-прем'єр-міністра України – Міністра економічного розвитку і торгівлі України Кубіва С.І. «Про захист вітчизняних виробників» (ТОВ «Зоря»);

- підготовлено та направлено лист від 29.01.2018 № 6/10-563 до Департаменту державної виконавчої служби Міністерства юстиції України Моїсеєву Ю.О. щодо зняття арешту з рахунків ВП «Шахта імені Д.Ф. Мельникова» ПАТ «Лисичанськвугілля».

1.2. Сільське господарство.

За даними Держстату України кількість сільськогосподарських підприємств станом на 01.11.2017 року склала 1044, з них 801 – фермерські господарства.

Середньооблікова кількість працівників, зайнятих у сільському господарстві у лютому 2018 року становила 8,3 тис. осіб, що на рівні попереднього місяця.

Заробітна плата штатних працівників в середньому за лютий 2018 року склала 5576,3 грн, що на 2,2 % більше від попереднього місяця та на 16,0 % менше від середнього рівня по регіону.

Індекс сільськогосподарської продукції по господарствам усіх категорій у січні-лютому 2018 року порівняно з січнем-лютим 2017 року склав 86,8 %.

Рослинництво. В сільгоспідприємствах області практично завершено підготовку до весняно-польових робіт. За оперативними даними, загальна потреба в коштах на ВПР складає 2 млрд 819 млн грн, з яких власними коштами господарства забезпечені на 95 %, решта буде компенсована за рахунок кредитів.

Господарства області заготовили та закупили відповідно до потреби насіннєвий матеріал. Мінеральні добрива закуплено на 103 % до потреби. Готовність сільськогосподарської техніки склала: тракторів – 95 %, ґрунтообробної техніки – 96 %. Накопичено дизпалива – 80 %, бензину – 91 % до потреби.

Згідно зі статистичними даними, під урожай 2018 року в господарствах області посіяно 277,8 тис. га озимих зернових культур, в тому числі озимої пшениці посіяно 271,0 тис. га, озимого ячменю – 4,4 тис. га, озимого жита – 2,4 тис. га. В доброму та задовільному стані 83 % озимих зернових культур. В гіршому стані озимий ріпак – 71 % знаходиться в слабкому стані, через посуху у серпні-вересні 2017 року отримані зріджені сходи.

На всіх площах планується провести ранньовесняне підживлення. По мерзлоталому ґрунту підживлено 6,2 тис. га (2,3 %).

Кількість укладених договорів оренди земельних часток (паїв) станом на 10.03.2018 складає 107895 од., загальною вартістю 15248471,5 тис. грн. Середній відсоток нарахованої орендної плати від грошової оцінки землі – 5,4 % (у 2017 році – 4,0 %), процент виплати орендної плати – 99,6 % (2017 – 99,5 %).

Тваринництво. З причини вибраковки хворого та малопродуктивного

поголів'я, станом на 01.03.2018 року зменшилось поголів'я великої рогатої худоби в усіх категоріях господарств у порівнянні з аналогічним періодом минулого року на 6,9 % і склало 50,3 тис. голів, корів – на 5,2 % та склало 25,4 тис. голів.

Скоротилося поголів'я свиней на 29,4 % та склало 38,7 тис. голів. Основні причини зменшення поголів'я – низька закупівельна ціна на м'ясо свиней у населення, реалізаційна ціна в живій вазі не відповідає вартості утримання. Також фактором, що вплинув на зниження поголів'я свиней, є спалах африканської чуми свиней на території області.

За рахунок збереження батьківського стада птиці в господарствах населення, кількість птиці збільшилась на 3,9 % та склала 772,3 тис. голів.

Через збільшення власного відтворення в усіх категоріях господарств поголів'я овець та кіз збільшилось на 2,9 % і склало 24,6 тис. голів.

У зв'язку зі зменшенням надою молока на фуражну корову по області та скороченням поголів'я корів, виробництво молока у порівнянні з аналогічним періодом 2017 року зменшилось на 5,0 % та склало 11,4 тис. тонн. Надій на фуражну корову по області становить 572 кг, що порівняно з аналогічним періодом минулого року менше на 7,9 %.

Внаслідок зменшення поголів'я свиней та забою птиці, виробництво м'яса по всіх категоріях господарств зменшилось на 53,8 % та дорівнює 1,8 тис. тонн.

Виробництво яєць у всіх категоріях господарств у порівнянні з лютим 2017 року збільшилось на 1,1 % та склало 8,8 млн штук. Кількість яєць, що зібрана від всіх видів птиці, зменшилась через технічну зміну поголів'я кур-несучок, яка призвела до зниження несучості.

Виробництво **харчових продуктів** у Луганській області представлено 38 підприємствами великого та середнього бізнесу та 83 малими підприємствами.

Для забезпечення потреб населення області виробляються майже всі види продовольства, окрім цукру, спирту, лікero-горілчаних виробів, консервів, риби та продуктів дитячого харчування.

Для підприємств харчової промисловості характерне неповне завантаження виробничих потужностей: від 30 до 50 відсотків (молочна промисловість біля 30 %, хлібопекарська – 50 %, виробництво олії – 35 %).

З метою підвищення конкурентоспроможності продукції на внутрішньому та зовнішньому ринках підприємствами впроваджено систему управління безпекою продуктів харчування (НАССР) та системи управління якості підтверджено вимогам міжнародного стандарту (ISSO серії 9000 та 22000). Систему управління безпекою продуктів харчування (НАССР) на території регіону впровадили 4 підприємства харчової та переробної промисловості, а саме: в олійно-жировій галузі – 3 та інші – 1.

Станом на 01.04.2018 року в стадії впровадження та застосування принципів НАССР перебувають 9 підприємств харчової та переробної промисловості області, зокрема: в молочній галузі – 3 підприємства, в пивоварній галузі – 2, в олійно-жировій – 2, в рибній – 1, в м'ясопереробній – 1.

Молокопереробна галузь представлена чотирма підприємствами: ПрАТ «Біловодський МРЗ», ПП «Продгрупсервіс», ПАТ «Старобільський молокозавод», ТОВ «Марківський сироробний завод», виробнича потужність яких становить 135 тис. тонн на рік. Асортимент виробленої продукції – понад 90 найменувань.

За даними, оприлюдненими Державною службою статистики України, за січень-лютий 2018 року вироблено: масла вершкового жирністю не більше 85 % – 56 тонн, що становить 83,6 % до аналогічного періоду 2017 року, молока та вершків незгущених й без додання цукру чи інших підсолоджувальних речовин жирністю більше 1 %, але не більше 6 %, у первинних пакуваннях об'ємом нетто не більше 2 л – 664 тонни або 91,0 % до 2017 року, молока і вершків коагульованих, йогурту, кефіру, сметани та інших ферментованих продуктів – 69 тонн (100,0 %).

Зниження виробництва молочних продуктів відбулося за рахунок зниження поголів'я ВРХ та недостатнє зростання попиту на існуючих ринках, у зв'язку зі зниженням купівельної спроможності населення. На підприємствах морально застаріле та фізично зношене обладнання, що не дозволяє використовувати виробничі потужності в повному обсязі.

Олійно-жирова галузь області представлена 5 великими підприємствами (ТОВ «Сватівська олія», ТОВ «Агро Кепітал Груп ЛТД», філія ТОВ «Слобожанський завод продтоварів», ТОВ «Старобільський завод продовольчих товарів», ТОВ «Троїцький маслопресовий завод») та понад 20 мініцехами, виробничі потужності яких дозволяють переробляти 390 тис. тонн сировини. За січень-лютий 2018 року провідними підприємствами вироблено 17,9 тис. тонн олії соняшnikової нерафінованої та її фракцій (крім хімічно модифікованих), що становить 105,7 % до аналогічного періоду 2017 року. Збільшення відбулося за рахунок виведення з виробничих процесів морально застарілого та фізично зношеного обладнання, впровадження новітніх технологій та систем автоматизації.

Провідними підприємствами борошномельно-круп'яної промисловості ТОВ «Айдарський пекар» та ТОВ «Айдар Милам» за січень-лютий 2018 року вироблено 4756 тонн борошна, що на 10,3 % менше до січня-лютого 2017 року.

Хлібопекарська галузь представлена 50 підприємствами з річною потужністю 65,8 тис. тонн. Асортимент продукції, що випускається, налічує більше 300 найменувань хлібобулочних та кондитерських виробів. За січень-лютий 2018 року вироблено 1228 тонн хліба та хлібобулочних виробів (74,7 % до аналогічного періоду минулого року).

Зниження виробництва хліба та хлібобулочних виробів відбулося за рахунок збільшення ціни на хліб та зниження купівельної спроможності населення.

Слід зазначити, що значна частина (59,0 %) хлібобулочних виробів випікається малими підприємствами, які працюють на єдиному податку та не звітують до органів державної статистики за кількість продукції, що виробляється. В сільській місцевості значна частина населення випікає хліб в домашніх умовах (до 10,0 %). Понад 31 % до потреби хліба ввозиться з

Донецької та Харківської областей (ПП «Кулиничі», ПП «Чайка», Покровський хлібозавод).

Для утримання стабільної цінової ситуації та насичення ринку основними продовольчими товарами в містах та районних центрах області регулярно проводяться ярмаркові заходи, на яких реалізується продукція сільгоспвиробників та переробних підприємств області. Торгівля ведеться за доступними цінами, нижчими ринкових, що сприяє задоволенню споживчого попиту на основні продукти харчування. За січень-лютий 2018 року було проведено 136 ярмаркових заходів, на яких реалізовано 567 тонн продукції на суму 10,7 млн грн.

Оптову закупівлю зернових та технічних культур на території області здійснюють ТОВ СП «Нібулон», ТОВ «Кернел Трейд», Компанії «Каргілл», «Серна», ПАТ «Аграрний фонд» та ПрАТ «Агротон».

В області існує 18 елеваторів, загальна потужність яких перевищує 741 тис. тонн, з них – 15 діючих потужністю 660 тис. тонн. Проте загальна потреба в зберіганні зерна забезпечується лише на 55 %.

Станом на 01.04.2018 року завантаженість елеваторів складає 68,3 %.

На території області існує три перевалочних пункти:

– пункт «Левада» (м. Сєверодонецьк), потужність перевантаження становить 0,9 тис. тонн на добу;

– перевантажувальний комплекс компанії «Нібулон» (м. Сватове) з приймання та відвантаження зернових та олійних культур на залізничний та автомобільний транспорт. Потужність відвантаження на залізничний транспорт понад 4 тис. тонн на добу;

– пункт ТОВ «Красноріченське» (Кремінський район), потужність перевантаження становить 0,3 тис. тонн на добу.

Не зважаючи на жорстку конкуренцію на споживчому ринку, високі вимоги щодо якості та безпечності продукції, підприємства харчової промисловості області мають перспективи щодо розширення та освоєння нових ринків збуту. Пріоритетними напрямками подальшого розвитку галузі є впровадження новітніх технологій, технічне переоснащення підприємств, поліпшення якості та розширення асортименту продукції.

2. Стан розрахунків комунальних підприємств за електроенергію та природний газ (дані наведено по територіям, підконтрольним українській владі).

Загальна заборгованість підприємств централізованого теплопостачання області за спожитий природний газ, розподіл та транспортування природного газу станом на 01.03.2018 року склала 559,8 млн грн, у тому числі перед:

НАК «Нафтогаз України» – 515,4 млн грн;

ПАТ «Луганськгаз» – 44,4 млн грн.

Крім того, пені та штрафні санкції склали 78,2 млн грн.

У січні-лютому 2018 року спожито природного газу 41,0 млн куб. метрів на суму 268,8 млн грн, нараховане за розподіл та транспортування природного газу – 37,4 млн грн, оплачено 186,4 млн грн, з яких віднесено в рахунок

погашення заборгованості минулих років 112,0 млн грн. Загальний рівень розрахунків підприємств централізованого теплопостачання області за спожитий природний газ та його розподіл і транспортування у січні-лютому 2018 року склав 61,0 %.

Загальна заборгованість підприємств централізованого тепло-, водопостачання та водовідведення області за спожиту електроенергію станом на 01.03.2018 складає 433,5 млн грн, у тому числі по підприємствам теплопостачання 79,9 млн грн, водопостачання та водовідведення – 353,6 млн грн.

Крім того, пені та штрафні санкції – 54,1 млн грн, у тому числі по підприємствам: теплопостачання – 18,5 млн грн, водопостачання та водовідведення – 35,6 млн грн.

У січні-лютому 2018 року підприємствами централізованого теплопостачання спожито електроенергії на суму 16,8 млн грн, оплачено 2,1 млн грн. Рівень розрахунків склав 16,0 %.

Підприємствами централізованого водопостачання та водовідведення спожито електроенергії на суму 35,0 млн грн, оплачено 10,6 млн грн. Рівень розрахунків склав 30,3 %.

Одним із чинників незадовільних розрахунків підприємств централізованого тепло-, водопостачання та водовідведення за спожиті енергоносії є довготривале застосування економічно необґрунтованих тарифів, що призвело до наявності заборгованості з тарифної різниці, яка станом на 01.03.2018 в цілому склала 490,4 млн грн, у тому числі за січень-лютий 2018 року – 34,1 млн грн, а саме по підприємствам:

- теплопостачання – 407,4 млн грн (по населенню – 318,4 млн грн, у тому числі за січень-лютий 2018 року – 22,9 млн грн, по бюджетним установам – 89,0 млн грн, у тому числі за січень-лютий 2018 року – 7,6 млн грн);

- водопровідно-каналізаційного господарства – 83,0 млн грн (по населенню – 77,6 млн грн, у тому числі за січень-лютий 2018 року – 3,2 млн грн, по бюджетним установам – 5,4 млн грн, у тому числі за січень-лютий 2018 року – 0,4 млн грн).

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 18.06.2014 № 217 «Про затвердження Порядку розподілу коштів, що надходять на поточні рахунки із спеціальним режимом використання для проведення розрахунків з гарантованим постачальником природного газу» (із змінами та доповненнями) підприємствами теплопостачання відкрито спецрахунки із спеціальним режимом використання для проведення розрахунків з гарантованим постачальником природного газу.

У березні 2018 року середній норматив перерахування коштів на рахунок постачальника природного газу по категоріям споживачів склав: населення – 89,2 %, бюджетні установи – 88,4 %, інші споживачі – 75,2 %.

Крім того, протягом останнього часу спостерігається тенденція зростання питомої ваги пільг та субсидій в нарахуваннях населенню за спожиті житлово-комунальні послуги (у 2015 році – 24 %, у 2016 році – 44 %, у 2017 році – 48 %, у січні-лютому 2018 року – 43 %). Станом на 01.03.2018 заборгованість державного бюджету з фінансування по пільгам та субсидіям склала

143,5 млн грн, що в свою чергу впливає на спроможність підприємств своєчасно розраховуватися за поточне споживання енергоносіїв. За даними підприємств централізованого теплопостачання, водопостачання та водовідведення у січні-лютому 2018 року за рахунок зазначених коштів зменшено заборгованість за енергоносії на суму 116,6 млн грн, у тому числі: теплопостачальними підприємствами – 115,7 млн грн. (за природний газ), підприємствами водопостачання та водовідведення – 0,9 млн грн (за електроенергію).

3. Аналіз інвестиційної діяльності.

У зв'язку з наявністю на території області збройного конфлікту значно скоротилася інвестиційна активність іноземних інвесторів по усіх галузях промисловості та інших сферах економічної діяльності. Це стосується іноземних інвесторів як з країн ЄС, так і з країн СНД. Через ускладнення технологічного й виробничого процесу, виникнення логістичних проблем більшість підприємств, які займаються залученням іноземних інвестицій, значно або повністю скоротили свою діяльність у цьому напрямку. Як наслідок, розвиток інвестиційної діяльності регіону характеризується значним зменшенням акціонерного капіталу та негативним інвестиційним кліматом.

За даними, оприлюдненими Державною статистикою України, обсяг залучених з початку інвестування **прямих іноземних інвестицій** (акціонерного капіталу) в економіку Луганської області станом на 31.12.2017 склав 441,6 млн дол. США, що на 1,2 % більше обсягів інвестицій на початок року та становить 1,1 % до загального підсумку по Україні, у розрахунку на одну особу населення – 202,8 дол. США (на 01.01.2017 – 199,2 дол. США).

За 2017 рік відмічається вибуття акціонерного капіталу нерезидентів у розмірі 2 млн дол. США та прибуття у розмірі 0,22 млн дол. США.

Значною мірою зростання показника обсягу прямих іноземних інвестицій зумовлено курсовою різницею у розмірі 6,87 млн дол. США внаслідок зміни курсу валюти відносно долара США впродовж звітного періоду.

За січень-грудень 2017 року, на кінець періоду спостерігалось найбільш суттєве збільшення обсягів прямих іноземних інвестицій у галузях:

- діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування – на 7,25 млн дол. США;
- постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря – на 2,07 млн дол. США;
- професійна, наукова та технічна діяльність – на 0,43 млн дол. США;
- транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність – на 0,22 млн дол. США.

Інвестиції надійшли з декількох країн світу. Основними країнами – інвесторами є: Кіпр – 367,4 млн дол. США, Велика Британія – 23,4 млн дол. США, Іспанія – 9,2 млн дол. США, Польща – 5,4 млн дол. США, інші країни – 36,2 млн дол. США.

Обсяги освоєних **капітальних інвестицій** за січень-грудень 2017 року підприємствами та організаціями за рахунок усіх джерел фінансування склали

3044,6 млн грн, або 0,7 % від загального обсягу по Україні (січень-грудень 2016 року – 0,9 %). У порівнянні з січнем-груднем 2016 року збільшення склало 2,2 %.

За даними, оприлюдненими Головним управлінням статистики у Луганській області, головним джерелом фінансування капітальних інвестицій залишаються власні кошти підприємств та організацій, за рахунок яких освоєно 54,8 % загального обсягу. За рахунок державного та місцевих бюджетів освоєно 40,8 % капітальних інвестицій.

Найвагомішу частку капітальних інвестицій (99,3 % загального обсягу) освоєно у матеріальні активи, з яких у будівлі та споруди – 31,7 % усіх інвестицій, у машини, обладнання та інвентар і транспортні засоби – 56,6 %, у нематеріальні активи вкладено 0,7 % загального обсягу капітальних інвестицій.

4. Стан розвитку будівельної діяльності.

За даними, оприлюдненими Державною службою статистики України, у січні-лютому 2018 року підприємства області виконали будівельні роботи на суму 22,2 млн грн. Індекс будівельної продукції за січень-лютий 2018 року порівняно з січнем-лютим 2017 року становив 16,9 % (січень-лютий 2017 року до січня-лютого 2016 року – 123,3 %).

Нове будівництво, реконструкція та технічне переоснащення склали 11,6 % від загального обсягу виконаних будівельних робіт, капітальний і поточний ремонт – 37,6 % та 50,8 % відповідно.

За даними, оприлюдненими Головним управлінням статистики у Луганській області, у 2017 році в Луганській області прийнято в експлуатацію 21193 м² загальної площі житла, що у 3 рази більше ніж у 2016 році. Майже усе житло, яке прийнято в експлуатацію, розташоване в одноквартирних будинках (90,6 %), а в будинках з двома та більше квартирами – 9,4 %.

Загальна площа прийнятого в експлуатацію житла у міських поселеннях становила 16870 м² або 79,6 %, у сільській місцевості – 4323 м² (20,4 %). За рахунок коштів державного бюджету у 2017 році прийнято в експлуатацію 147 м² загальної площі житла (0,7 % від загального обсягу).

Із загальної площі прийнятого в експлуатацію житла 14578 м² становила площа в нових будинках, 6615 м² – приріст площі будинків за рахунок реконструкції.

За даними Департаменту Державної архітектурно-будівельної інспекції у Луганській області, у січні-лютому 2018 року введено в експлуатацію 3568 кв. м загальної площі житла, що у 2,3 рази більше ніж за відповідний період минулого року.

Продовжуються роботи з добудови об'єкта незавершеного житлового будівництва в м. Рубіжне загальною площею житла – 5770,7 кв. м. (кошторисна вартість об'єкта – 53,2 млн грн). Передбачається поліпшити житлові умови 107 сімей ВПО.

З метою покращення житлових умов мешканців сільських населених пунктів в області реалізується «Регіональна комплексна програма підтримки

індивідуального житлового будівництва на селі та покращання умов життєзабезпечення сільського населення «Власний дім» на 2017-2022 роки».

З початку поточного року з обласного бюджету профінансовано 150 тис. грн. Сільським забудовникам надано 4 кредити на суму 150 тис. грн.

З залученням кредитних коштів завершено будівництво та придбано 24 житлових будинки загальною площею 1930,0 кв. м.

Управління містобудування та архітектури облдержадміністрації розроблено Порядок надання довгострокових пільгових кредитів внутрішньо переміщеним особам на будівництво (реконструкцію) або придбання житла на території Луганської області, який затверджений розпорядженням голови облдержадміністрації – керівника обласної військово-цивільної адміністрації від 16.01.2018 № 36. Також розроблено Положення про комісію з питань забезпечення житлом внутрішньо переміщених осіб і членів їх сімей та склад комісії з питань забезпечення житлом цієї категорії громадян, яке затверджене розпорядженням голови облдержадміністрації – керівника обласної військово-цивільної адміністрації від 19.03.2018 № 211. Вирішується питання щодо фінансування Регіональної цільової програми щодо підтримки та адаптації внутрішньо переміщених осіб у Луганській області на 2017-2018 роки в частині надання пільгових кредитів внутрішньо переміщеним особам.

У поточному році планується продовжити реалізацію програми забезпечення молоді житлом у Луганській області на 2018-2020 роки та регіональної цільової програми житлового кредитування учасників антитерористичної операції та членів їх сімей у Луганській області на 2017-2021 роки.

Проведена робота щодо здійснення моніторингу стану забезпечення безбар'єрного доступу осіб з інвалідністю до об'єктів області, які у першу чергу потребують обладнання засобами доступності. Згідно з визначеною «дорожньою картою» місцевими комітетами доступності, з залученням головних архітекторів міст та районів, громадських організацій інвалідів, проводилась робота з комісійного обстеження (аудиту) першочергових об'єктів, а саме: адміністративних будівель (приміщень) органів державної влади та місцевого самоврядування, соціального захисту населення, пенсійного фонду, закладів охорони здоров'я, освіти, залізничних вокзалів, автовокзалів і станцій, а також виборчих дільниць, багатоповерхових житлових будинків, де мешкають інваліди на візках, дорожньо-тротуарної мережі населених пунктів.

За результатами проведеної роботи складені паспорти доступності для осіб з інвалідністю до громадських будівель (приміщень), сформовано перелік об'єктів, які є пріоритетними для забезпечення безбар'єрного доступу для осіб з інвалідністю та визначено потребу в коштах для виконання відповідних робіт. До вказаного переліку включено 1292 об'єкти з визначенням по кожному об'єкту заходів для забезпечення доступності та орієнтовної потреби в коштах для виконання відповідних робіт. Із загальної кількості обстежених об'єктів (1292) – повністю доступні 142 об'єкти (11 %), частково доступні 940 об'єктів (73 %, недоступні – 210 або 16 %).

Для вирішення проблем із забезпечення доступності для осіб з інвалідністю орієнтовно необхідно 87,6 млн грн, у т. ч. у 2018 році 42 млн грн. Із них на обладнання засобами доступності адміністративних будівель, закладів освіти, об'єктів охорони здоров'я, фінансових установ та інших – 56,3 млн грн (у 2018 – 26,5 млн грн), на об'єкти дорожньо-тротуарної мережі – 19,4 млн грн. (у 2018 році – 12,0 млн грн.), на багатоповерхові житлові будинки, в яких мешкають особи з інвалідністю на візках – 12,1 млн грн., у т. ч. у 2018 році – 3,5 млн грн.

5. Стан розвитку зовнішньоекономічної діяльності.

За даними, оприлюдненими Державною службою статистики України, **оборот зовнішньої торгівлі товарами** області за січень 2018 року становив 48,6 млн дол. США і зменшився порівняно з аналогічним періодом 2017 року на 24,8 %.

Обсяги експорту товарів у січні 2018 року становили 14,7 млн. дол. США та у порівнянні з січнем 2017 року зменшилися на 59,1 %.

Обсяг імпорту товарів склав 33,9 млн дол. США, що на 13,7 % більше аналогічного періоду попереднього року.

Негативне сальдо становило 19,2 млн дол. США (у січні 2017 року сальдо позитивне – 6,3 млн дол. США).

Коефіцієнт покриття експортом імпорту склав 0,43 (по Україні – 0,93).

Зовнішньоторговельні операції проводились з партнерами із 40 країн світу.

За інформацією Головного управління статистики у Луганській області, обсяг експорту товарів до країн Європейського Союзу становив 5,2 млн дол. США, або 35,6 % від загального обсягу експорту.

Найбільші обсяги експортних поставок здійснювалися до Саудівської Аравії – 14,5 % від загального обсягу експорту, Польщі – 13,5 %, Білорусі – 8,6 %, Болгарії – 8,3 %, Франції – 8,0 %, Філіппін – 7,2 %, Румунії – 2,4 %, Італії та Узбекистану – по 1,6 %, Оману – 1,5 %, Угорщини – 1,4 %, Індії – 1,3 %, Грузії – 1,0 %.

Припинення експорту чорних металів та збільшення частки експорту продукції сільського господарства призвело до географічного перерозподілу експорту області: зменшилась частка країн ЄС (одним із основних експортних товарів до цих країн були чорні метали) (зменшення часток у загальному експорті таких країн як Польща, Угорщина, Чехія, Словаччина, Естонія) та почала зростати частка країн Азії (постачання продукції сільського господарства) (збільшення часток у структурі експорту таких країн, як Саудівська Аравія, Філіппіни, Оман).

Серед країн - торгових партнерів експортні поставки в порівнянні з січнем 2017 року зросли до таких країн, як Нідерланди, Узбекистан, Саудівська Аравія, Грузія, Колишня Югославська Республіка Македонія, Італія, Ізраїль, Болгарія, Франція.

Імпорт товарів із країн Європейського Союзу становив 4,0 млн дол. США, або 11,8 % від загального обсягу, з Росії – 80,1 %.

Найбільші імпорتنі надходження, крім Росії, здійснювалися з Польщі – 4,5 % від загального імпорту, Франції – 2,6 %, Німеччини – 1,8 %, Саудівської Аравії – 1,5 %, Чехії – 1,2 %, Республіка Корея – 1,1 %, Казахстану – 1,0 %, Китаю – 0,9 %.

Загалом значна частка імпорту товарів з Росії пояснюється тим, що основу цієї продукції складає сировина для енергетики, хімічної та целюлозно-паперової промисловості (палива мінеральні; нафта і продукти її перегонки, продукти неорганічної хімії, органічні хімічні сполуки, пластмаси, полімерні матеріали, папір та картон). Експорт продукції таких галузей у загальному обсязі перевищує 70 %.

Імпорتنі поставки порівняно з аналогічним періодом минулого року найбільш зросли з Ізраїлю, Румунії, Швеції, Німеччини, Тайваню, Австрії, Індії, Данії, Саудівської Аравії, Франції, США, Канади, Республіки Корея.

Валютна виручка від експортних поставок паперу та картону у січні 2018 року становила 8,8 млн дол. США, або 59,8 % експорту всіх товарів, продукція хімічної промисловості – 1,7 млн дол. США (11,3 %), продукти рослинного походження – 1,2 млн дол. США (8,0 %), текстильні матеріали та текстильні вироби – 1,2 млн дол. США (7,9 %), готові харчові продукти – 0,8 млн дол. США (5,6%), вироби з каменю, гіпсу, цементу – 0,2 млн дол. США (1,7 %), полімерні матеріали, пластмаси та вироби з них – 0,2 млн дол. США (1,7 %), засоби наземного транспорту – 0,2 млн дол. США (1,5 %), жири та олії тваринного або рослинного походження – 2,7 млн дол. США (1,4 %).

Такий перерозподіл часток товарних груп у структурі експорту у січні 2018 року порівняно із січнем 2017 року відбувся через прийняття 15 березня 2017 року Радою національної безпеки і оборони України рішення про тимчасове припинення переміщення вантажів через лінію зіткнення на Донбасі. Внаслідок цього у січні 2018 року припинився експорт чорних металів (частка якого у січні 2017 року становила 73,1 % або 25,2 млн дол. США), майже припинився експорт мінеральних продуктів (з 2,9 до 0,1 % у загальному обсязі експорту). Зазначене рішення скоротило потік товарів вказаної групи, який входив до складу регіонального експорту та вироблявся ПАТ «Алчевський металургійний комбінат» (підприємство перереєстроване на контрольованій частині області, а його виробничі площі знаходяться на неконтрольованій українською владою території області).

Зазначене зменшення частки чорних металів призвело до збільшення часток у товарній структурі експорту паперу та картону (з 12,8 до 59,8 %), продукції хімічної промисловості (з 3,4 до 11,3 %), текстильних матеріалів та текстильних виробів (з 3,1 до 7,9 %), готових харчових продуктів (з 2,2 до 5,6 %), продуктів рослинного походження (з 0,6 до 8,0 %), жирів та олій тваринного або рослинного походження (з 0,0 до 1,4 %), виробів з каменю, гіпсу, цементу та полімерних матеріалів, пластмас та виробів з них (з 0,6 до 1,7 %).

Крім збільшення часток у загальному обсязі експорту слід відмітити і зростання обсягів таких товарів та товарних груп як папір та картон (у 2 рази більше порівняно із січнем 2017 року), продукція хімічної промисловості (на

43,6 %), текстильні матеріали та текстильні вироби (на 10,4 %), готові харчові продукти (на 10,5 %), продукти рослинного походження (у 3 рази більше), жири та олії тваринного або рослинного походження (у 27,4 р. б.), вироби з каменю, гіпсу, цементу (на 24,0 %), полімерні матеріали, пластмаси та вироби з них (на 6,3 %).

Негативно вплинуло на розвиток експортної діяльності загальнообласна тенденція зменшення обсягів виробництва промислової продукції, падіння якої за січень 2018 року склало 62,0 %.

Імпортні надходження мінеральних продуктів у січні 2018 року становили 16,7 млн дол. США, або 49,2 % імпорту всіх товарів, продукції хімічної промисловості – 8,8 млн дол. США (26,0 %), маси з деревини – 3,2 млн дол. США (9,6 %), полімерних матеріалів, пластмас та виробів з них – 2,0 млн дол. США (5,9 %), текстильні матеріали та текстильні вироби – 1,1 млн дол. США (3,2 %), засобів наземного транспорту – 0,8 млн дол. США (2,3 %), живі тварини; продукти тваринного походження – 0,4 млн дол. США (1,2 %), паперу та картону – 0,4 млн дол. США (1,1 %), вироби з каменю, гіпсу, цементу – 0,2 млн дол. США (0,6 %).

Такий перерозподіл часток товарних груп у структурі експорту відбувся насамперед через зменшення частки мінеральних продуктів (з 61,6 % у січні 2017 року до 49,2 %), що пов'язане, насамперед, з блокуванням переміщення вантажів через лінію зіткнення в області. Імпорт мінеральних продуктів (як сировини для металургійної та машинобудівної промисловості) зменшився на 10,5 %.

Зменшення частки мінеральних продуктів частково призвело до збільшення часток у товарній структурі імпорту продукції хімічної промисловості (з 19,2 до 26,0 %), маси з деревини (з 6,8 до 9,6 %), полімерних матеріалів, пластмас та виробів з них (з 2,9 до 5,9 %), текстильних матеріалів та текстильних виробів (з 2,2 до 3,2 %). Однак на перерозподіл часток у структурі імпорту вплинуло і безпосереднє зменшення або збільшення їх імпорту у січні 2018 року: маса з деревини (+ 39,3 %), продукція хімічної промисловості (+ 53,0 %), полімерні матеріали, пластмаси та вироби з них (у 2,3 р. б.), текстильні матеріали та текстильні вироби (+ 66,4 %), машини, обладнання та механізми (+ 66,8 %), засоби наземного транспорту (у 2 р. б.), живі тварини; продукти тваринного походження (у 4,3 р. б.), папір та картон (у 2,2 р. б.), вироби з каменю, гіпсу, цементу (– 15,5 %).

Оборот зовнішньої торгівлі послугами у 2017 році склав 65,8 млн дол. США і порівняно з 2016 роком збільшився на 0,9 %. Обсяги експорту та імпорту послуг становили відповідно 27,6 млн дол. США (зростання порівняно з 2016 роком в 2,8 рази) та 38,2 млн дол. США (зменшення на 30,9 %).

Негативне сальдо зовнішньої торгівлі послугами становило 10,6 млн дол. США (у 2016 року сальдо негативне – 45,3 млн дол. США).

Коефіцієнт покриття експортом імпорту склав 0,72 (по Україні – 1,95).

Зовнішньоторговельні операції проводились із партнерами із 85 країн світу.

До країн ЄС було експортовано 26,9 % усіх послуг, Росії – 33,6 %, Казахстану – 11,8 %, Великої Британії – 11,2 %, Узбекистану – 4,4 %, Швейцарії – 3,6 %, Білорусі – 1,6 %, Німеччини – 0,9 %.

З країн ЄС імпортовано 23,6 % усіх послуг: з Росії – 65,4 %, Німеччини – 5,5 %, Казахстану – 4,8 %, Узбекистану – 4,2 %, Естонії – 2,1 %, Словаччини – 1,5 %.

Основу структури експорту послуг області склали ділові послуги (71,5 %, основну частку становили наукові та технічні послуги), послуги, пов'язані з подорожами (4,5 %) та транспортні послуги (8,6 %).

Основу структури імпорту послуг склали послуги, пов'язані з фінансовою діяльністю (55,9 %), послуги, пов'язані з подорожами (14,3 %), послуги у сфері телекомунікації, комп'ютерні та інформаційні послуги (12,6 %), ділові послуги (12,5 %), транспортні послуги (3,8 %), професійні та консалтингові послуги – 2,1 %.

6. Стан розвитку споживчого ринку.

Оборот роздрібною торгівлі (до якого включено роздрібний товарооборот підприємств роздрібною торгівлі, розрахункові дані щодо обсягів продажу товарів на ринках та фізичними особами-підприємцями) у січні-лютому 2018 року склав 1008,3 млн грн, що у порівняних цінах становить 107,1 % до січня-лютого 2017 року.

Обсяг роздрібного товарообороту підприємств, що здійснюють діяльність із роздрібною торгівлі, у січні-лютому 2018 року становив 527,9 млн грн, що у порівняних цінах становить 101,8 % до січня-лютого 2017 року.

Індекс споживчих цін на споживчому ринку Луганської області у лютому 2018 року до грудня попереднього року становив 101,8 %, що менше загальнодержавного індексу на 0,6 в. п. (по Україні – 102,4 %).

За даними, оприлюдненими Головним управлінням статистики у Луганській області, у лютому 2018 року ціни на споживчому ринку на продукти харчування та безалкогольні напої, порівняно з груднем попереднього року, зросли на 2,2 %, у тому числі продукти харчування – на 2,3 %, безалкогольні напої – на 0,9 %.

Найбільше (на 10,0 % та 9,3 %) подорожчали овочі та фрукти.

Ціни на фрукти та овочі борщового набору, насамперед капусту, буряк та моркву, збільшилися за рахунок зменшення пропозиції якісної продукції та значних обсягів експорту цієї продукції.

На 2,6 % стали дорожче хліб і хлібопродукти, на 2,2 % – риба та рибопродукти, на 2,0 % – молоко, на 1,7 % – олія соняшникова, на 1,5 % – макаронні вироби, на 1,2 % – сир і м'який сир (творог), на 1,1 % – масло вершкове, на 0,2 % – м'ясо та м'ясопродукти. Разом із тим, розширення пропозиції імпоротної сировини дало можливість стримувати значний ріст цін на м'ясопродукти.

Водночас подешевшав цукор (на 2,3 %) та яйця курячі (на 0,3 % за рахунок збільшення виробництва). Падіння цін на цукор сталося у результаті низьких світових цін та значної пропозиції на внутрішньому ринку.

Ціни на алкогольні напої та тютюнові вироби зросли на 2,2 %.

Ціни на одяг і взуття знизилися на 2,6 %, у тому числі одяг – на 2,5 %, взуття – на 2,6 %.

Ціни (тарифи) на житло, воду, електроенергію, газ та інші види палива з початку року зросли на 0,2 % за рахунок підвищення цін (тарифів) на утримання та ремонт житла – на 1,5 %, утримання будинків та прибудинкових територій – на 0,9 %, водопостачання – на 0,6 %, гарячу воду та опалення – на 0,2 %. Разом з цим, тариф на каналізацію знизився на 0,3 %.

Підвищення цін на транспорт у цілому на 3,1 % спричинено подорожчанням палива і мастила на 6,6 % та транспортних послуг – на 0,9 % (до зростання транспортних послуг призвело подорожчання проїзду в автодорожньому (на 2,2 %) пасажирському транспорті при здешевленні послуг на 13,6 % залізничного пасажирського транспорту).

На 3,9 % подорожчали послуги зв'язку, на 1,1 % – відпочинок і культура, на 1,3 % – різні товари та послуги, на 1,0 % – послуги ресторанів та готелів.

У сфері охорони здоров'я ціни зросли на 1,4 %, при цьому амбулаторні послуги – на 2,0 %, фармацевтична продукція, медичні товари та обладнання – на 1,4 %.

Цінова ситуація на ринку палива

За даними моніторингу середніх споживчих цін на товари (послуги) у лютому 2018 року середня роздрібна ціна на бензин марки А-95 становила 30,19 грн/л (середня по Україні – 30,05 грн/л) і збільшилася порівняно з груднем 2017 року на 6,3 % (по Україні – на 6,8 %).

Дизельне паливо у лютому 2018 року коштувало 28,28 грн/л (по Україні – 27,89 грн/л) та порівняно з груднем 2017 року подорожчало на 7,9 % (по Україні – на 8,1 %).

Зростання цін на паливо у цей період обумовлено підвищенням цін на нафту та зміною курсу валют (акцизи на паливо встановлено в євро).

Основними причинами подорожчання товарів є:

– постійне удорожчання паливно-мастильних матеріалів, що призводить до збільшення витрат на логістику (значна віддаленість Луганської області від центральних регіонів України);

– зменшення вітчизняного виробництва м'яса на внутрішньому ринку;

– сезонні коливання цін на сільськогосподарську продукцію.

Для залучення на споживчий ринок області додаткових ресурсів продовольчої продукції, більш повного та різноманітного його насичення і задоволення потреб споживачів сільськогосподарською продукцією та продуктами її переробки, іншими продуктами харчування проводяться ярмарки за участю безпосередніх місцевих товаровиробників.

Так, у районах і містах області з початку поточного року було проведено 136 продовольчих ярмарок, на яких реалізовано 0,6 тис. тонн продукції місцевих сільгоспвиробників на суму 10,7 млн грн.

З метою відстеження та аналізу цінової ситуації на продовольчому ринку області проводиться щодаквартальний моніторинг середніх рівнів цін на продовольчих ринках та підприємствах торгівлі на основні продовольчі товари на території області, підконтрольній українській владі, зокрема на хліб та хлібобулочні вироби, молоко, крупи, яйця курячі, овочі тощо (за оперативними даними міських рад міст обласного значення та райдержадміністрацій).

За IV квартал 2017 року **обсяг послуг**, реалізованих споживачам підприємствами сфери послуг, у ринкових цінах становив 1058,1 млн грн (за IV квартал 2016 року – 898,1 млн грн). У структурі обсягу реалізованих послуг найбільшу питому вагу мали послуги телекомунікацій (електрозв'язку) (45,8 %), діяльності у сферах архітектури та інжинірингу, надання послуг технічного консультування (19,3 %), складського господарства та допоміжної діяльності у сфері транспорту (7,3 %), послуги вантажного автомобільного транспорту та перевезення речей (5,5 %).

Обсяг послуг, реалізованих населенню, становив 483,3 млн грн (за IV квартал 2016 року – 429,8 млн грн). Частка послуг, реалізованих населенню, становила 45,7 % загального обсягу реалізованих послуг.

7. Аналіз ситуації у житлово-комунальному господарстві.

У січні-лютому 2018 року населенням області за житлово-комунальні послуги сплачено 396,4 млн грн, включаючи погашення боргів попередніх періодів.

Рівень сплати населенням з початку року становив 54,6 % від нарахованих сум, у тому числі:

газопостачання – 41,0 %;

теплостачання – 49,8 %;

водопостачання та водовідведення – 86,4 %;

утримання будинків і споруд та прибудинкової території – 79,6 %;

вивезення побутових відходів – 100,8 %.

Заборгованість населення з оплати житлово-комунальних послуг станом на 28.02.2018 року склала 1741,0 млн грн.

За інформацією Головного управління статистики у Луганській області, на кінець лютого 2018 року заборгованість населення зі сплати за постачання природного газу становила 568,2 млн грн, за централізоване опалення та постачання гарячої води – 368,5 млн грн, за утримання будинків і споруд та прибудинкових територій – 723,6 млн грн, за централізоване постачання холодної води та водовідведення – 69,7 млн грн, за вивезення побутових відходів – 11,0 млн грн, за постачання електричної енергії – 70,9 млн грн.

Відповідно до положень, передбачених постановами Кабінету Міністрів України від 27.06.2003 № 976 «Про затвердження Порядку погашення реструктуризованої заборгованості та внесення поточних платежів за житлово-комунальні послуги» та від 21.10.1995 № 848 «Про спрощення порядку надання

населенню субсидій для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг, придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива» (із змінами, внесеними постановою Кабінету Міністрів України від 26.04.2017 № 300), у січні-лютому 2018 року з населенням було укладено 2242 договори щодо погашення реструктуризованої заборгованості на загальну суму 14,6 млн грн. Сума внесених платежів, з урахуванням довгострокових договорів, становила 12,5 млн грн.

8. Аналіз фінансового сектору.

Фінансовий результат великих та середніх підприємств від звичайної діяльності до оподаткування за січень-вересень 2017 року склав 10,1 млрд грн збитку, що на 6,9 млрд грн менше показника аналогічного періоду попереднього року (за січень-вересень 2016 року – 17,0 млрд грн збитків).

За даними, оприлюдненими Головним управлінням статистики у Луганській області, прибуток склав 1,2 млрд грн і порівняно з аналогічним періодом минулого року збільшився у 1,8 рази.

Збитків допущено на суму 11,3 млрд грн, що у 1,6 рази менше, ніж за січень-вересень 2016 року.

Частка збиткових підприємств за січень-вересень 2017 року склала 45,0 % та порівняно з відповідним періодом минулого року зменшилась на 10,3 в.п.

9. Аналіз соціальної сфери

9.1. Демографічна ситуація

Чисельність наявного населення в Луганській області (за оцінкою) на 1 лютого 2018 року становила 2166710 осіб.

Впродовж січня 2018 року чисельність населення зменшилася на 1092 особи, у т. ч. внаслідок природного скорочення на 820 осіб і на 272 особи – за рахунок міграційного скорочення.

9.2. Доходи населення

Середньомісячна заробітна плата в розрахунку на одного штатного працівника, без урахування частини зони проведення антитерористичної операції, за січень-лютий 2018 року склала 6523 грн.

Середня заробітна плата штатних працівників за лютий склала 6640 грн, що у 1,8 рази вище рівня мінімальної заробітної плати (з 01.01.2018 – 3723 грн), порівняно із січнем 2018 року розмір заробітної плати збільшився на 3,6 %.

Індекс реальної заробітної плати за січень-лютий 2018 року у порівнянні до відповідного періоду попереднього року становив 105,4 %, у порівнянні до попереднього місяця – 103,1 %.

Загальна сума заборгованості із виплати заробітної плати (без урахування структурних одиниць підприємств, які звітують до органів державної

статистики в інших регіонах України) станом на 01.03.2018 склала 511,1 млн грн, до початку року зменшення склало 45,9 млн грн, або 91,8 %.

Заборгованість із виплати заробітної плати працівникам економічно активних підприємств станом на 01.03.2018 склала 160,0 млн грн, або 31,3 % до загальної суми та 72,6 % до початку року.

За даними Головного управління статистики у Луганській області, на початок березня поточного року основна частка суми заборгованості економічно активних підприємств припадала на промисловість (81,7 %) та будівництво (14,1 %).

За інформацією Головного управління Пенсійного фонду України в Луганській області, станом на 01.03.2018 року кількість пенсіонерів на території, яка підконтрольна органам української влади складає 347,1 тис осіб.

Фактична потреба в коштах на виплату пенсій за лютий 2018 року складає 1201,7 млн грн. Обсяги власних надходжень, що спрямовуються на виплату пенсій, складають 3,5 млн грн.

Середній розмір пенсій складає 3462,08 грн. Заборгованість по виплаті пенсій станом на 01.03.2018 відсутня.

9.3. Ринок праці

Ринок праці Луганської області перебуває під впливом соціально-економічної ситуації в країні. Військові дії та фінансова криза, безперечно, впливають на зменшення рівня зайнятості та зростання рівня безробіття (визначених за методологією Міжнародної організації праці).

За даними Державної служби статистики України, чисельність зайнятого населення по Луганській області за січень-грудень 2017 року становила 292,1 тис. осіб. Рівень зайнятості населення по Луганській області склав 54,7 %, рівень безробіття – 16,6 %.

Кількість застрахованих осіб, які сплачують єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (за даними Пенсійного фонду України) у листопаді 2017 року становила 122,0 тис. осіб, та у порівнянні з листопадом 2016 року зменшилась на 19,5 %.

Упродовж 2017 року роботодавці проінформували обласну службу зайнятості про заплановане масове вивільнення 2,8 тис. працівників. Серед осіб, попереджених про вивільнення, 49,8 % – працівники сфери державного управління й оборони; обов'язкового соціального страхування, 19,2 % – переробної промисловості, 8,8 % – працівники освіти, 7,2 % – охорони здоров'я та надання соціальної допомоги.

Зокрема, кількість роботодавців, які співпрацювали з центрами зайнятості області, зросла на 11,9 % та становила 2,7 тис. Кількість вакансій у базі даних служби зайнятості Луганської області збільшилася на 19,8 % – до 17,7 тис. одиниць. У загальній кількості вакансій переважають вакансії для робітників – 51,8 %. Значно менше надійшло вакансій для службовців – 30,5 % та для осіб без кваліфікації – 17,7 %.

Протягом 2017 року послугами Луганської обласної служби зайнятості скористалися 31,7 тис. громадян, з яких статус безробітного мали 25,1 тис. осіб.

Із загальної чисельності безробітних громадян, що перебували на обліку, 12,2 тис. осіб – жінки (48,7 %), 8,8 тис. осіб – молодь у віці до 35 років (35,1 %).

За професійними групами, високий попит роботодавців спостерігався на робітників з обслуговування, експлуатації та контролювання за роботою технологічного устаткування, складання устаткування та машин (27,5 %), професіоналів (12,9 %), кваліфікованих робітників з інструментом (12,3 %), працівників сфери торгівлі та послуг (10,1 %) та фахівців (8,1 %).

Протягом 2017 року майже 218,0 тис. профорієнтаційних послуг через службу зайнятості отримали 93,7 тис. осіб з числа безробітних громадян та зайнятих осіб інших категорій. Особам, які мали статус безробітного надано 144,9 тис. профпослуг. Рівень охоплення безробітних профорієнтаційними послугами склав 98,4 %. Впродовж січня-грудня 2017 року профорієнтаційні послуги отримали 39,1 тис. осіб з числа молоді, що навчається у навчальних закладах різних типів.

Більше 15,3 тис. вакансій були укомплектовані. Рівень укомплектування вакансій у 2017 році склав 86,3 %.

За сприянням центрів зайнятості області постійне місце роботи отримали 15,0 тис. осіб (на 1,1 тис. осіб, або на 7,8 % більше, ніж минулого року), з них статус безробітного мали 8,8 тис. осіб.

На нові робочі місця з компенсацією роботодавцям єдиного соціального внеску працевлаштовано 376 безробітних осіб, у тому числі 157 осіб, які недостатньо конкурентоспроможні на ринку праці та 219 осіб на нові робочі місця в пріоритетних видах економічної діяльності.

Для розвитку підприємництва та стимулювання самозайнятості безробітних громадян впродовж січня-грудня 2017 року в центрах зайнятості Луганської області одноразову виплату допомоги по безробіттю отримали та відкрили власну справу 32 безробітні особи, з них 22 особи – демобілізовані військовослужбовці, які приймали участь в АТО, 5 осіб – з числа ВПО.

Для підвищення конкурентоспроможності на ринку праці протягом звітного періоду 3,6 тис. безробітних проходили навчання за направленням служби зайнятості, що на 507 осіб, або 16,5 % більше, ніж у 2016 році. З них 2,1 тис. осіб навчалися у Центрах професійно-технічної освіти Державної служби зайнятості.

З метою оперативного і якісного вирішення питання працевлаштування безробітних, в тому числі соціально вразливих категорій, обласним центром зайнятості проводиться активна політика на ринку праці. Протягом 2017 року послуги з пошуку роботи отримували 9,6 тис. осіб з числа соціально вразливих категорій, за сприянням служби зайнятості працевлаштований майже кожен другий або 4,0 тис. осіб цієї категорії.

Працевлаштовано 300 осіб з інвалідністю або 42,7 % від загальної кількості осіб, які звернулися до центрів зайнятості області. До громадських та інших робіт тимчасового характеру залучено 74 особи даної категорії. Професійне навчання за направленням служби зайнятості проходило 76 безробітних осіб з інвалідністю.

Особлива увага спеціалістів служби зайнятості приділяється особам, тимчасово переміщеним з окупованих територій та районів проведення АТО. Протягом 2017 року послуги Луганської обласної служби зайнятості отримували 1,4 тис. внутрішньо переміщених осіб. Працевлаштований кожен третій або 0,5 тис. осіб. Відповідно до ст.24' ЗУ «Про зайнятість населення» 63 внутрішньо переміщені особи працевлаштовані з компенсацією роботодавцям витрат на оплату праці. Проходили профнавчання 122 особи цієї категорії та 78 осіб брали участь у громадських та інших роботах тимчасового характеру. Станом на 01 січня 2018 року на обліку в службі зайнятості залишалось 324 безробітні особи з числа ВПО.

Служба зайнятості має першочергове завдання посприяти якнайшвидшій адаптації у суспільстві, поверненню до мирного життя демобілізованих учасників АТО, а також їх працевлаштуванню. Протягом 2017 року 545 демобілізованих військовослужбовців, які брали участь в антитерористичній операції, отримували послуги обласної служби зайнятості щодо працевлаштування, профорієнтації, перенавчання та допомоги у відкритті власної справи.

Працевлаштовано 143 особи даної категорії, з них 22 особи отримали одноразову виплату допомоги по безробіттю для організації підприємницької діяльності. До громадських та інших робіт тимчасового характеру залучено 57 колишніх військовослужбовців та стільки ж проходили професійне навчання за направленням служби зайнятості.

Служба зайнятості області продовжує брати активну участь у спільній діяльності з Міжнародними донорськими організаціями, сприяє діяльності таких міжнародних та всеукраїнських донорських волонтерських організацій в регіоні як: Mercy Corps, «Датська Рада у справах біженців», «Українські рубежі», ПРООН (UNDP), «Норвежська Рада у справах біженців». Фахівці центрів зайнятості ведуть постійну інформаційно-організаційну роботу в даному напрямку, займаються анкетуванням здобувачів грантів, надають допомогу в складанні бізнес-планів, формують групи бенефіціарів як на участь в грантових конкурсах, так і у навчальних тренінгах з підприємницької грамотності.

На базі двох центрів зайнятості області працюють Консалтингові центри. Основний акцент роботи цих центрів – це інформаційно-консультативний підхід, орієнтований на застосуванні роз'яснювальних та профілактичних заходів щодо формування сприятливих умов для реалізації підприємницьких ідей, бізнес-проектів, переваги декларування трудових відносин тощо.

Станом на 01.04.2018 на обліку в Луганській обласній службі зайнятості перебуває 7,9 тис. безробітних громадян, що складає 0,6 % до населення працездатного віку.